

Sint-Michielsgestel
geeft ruimte

Raadsinformatiebrieven

Datum: 25 augustus 2026

Zaaknummer: 1420196

Portefeuillehouder: Femke Klomp-Pullens

Onderwerp

Beantwoording van de moties 'Aanpak bollenteelt landelijk' en 'Aanpak bollenteelt Sint-Michielsgestel' (19 juni 2025)

Aanleiding

In de raadsvergadering van 19 juni 2025 heeft uw raad de moties "[Aanpak bollenteelt landelijk](#)" en "[Aanpak bollenteelt Sint-Michielsgestel](#)" aangenomen. Beide moties hebben betrekking op mogelijke effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de bollenteelt op de leefomgeving en de gezondheid van inwoners. Met deze raadsinformatiebrieven informeert het college uw raad over de wijze waarop invulling is gegeven aan de verzoeken uit beide moties en welke stappen er sinds de vaststelling van de moties zijn gezet.

Inhoud

Het college onderschrijft het belang van een gezonde en veilige leefomgeving voor inwoners. Tegelijkertijd moet worden gehandeld binnen de bestaande wet- en regelgeving en de juridische mogelijkheden die gemeenten hebben om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de teelt van gewassen te reguleren. Naar aanleiding van de beide aangenomen moties zijn verschillende stappen gezet om de mogelijkheden voor bescherming van de leefomgeving te verkennen en het gesprek hierover te voeren met betrokken partijen. De stappen die zijn gezet worden hierna toegelicht.

Informatie, kennis en advies van derden: Allereerst is gebruikgemaakt van juridische expertise van Hekkelman Advocaten. Tijdens de informatiebijeenkomst voor uw raad op 11 september 2025 zijn de juridische mogelijkheden en beperkingen rondom afstandsnormen, omgevingsplanregels en nadeelcompensatie toegelicht door Hekkelman advocaten. Er is gelegenheid geboden voor het stellen van aanvullende vragen (achteraf). Deze vragen zijn vervolgens in de vorm van [raadsvragen schriftelijk beantwoord](#). In februari 2026 heeft uw gemeenteraad een informatieavond georganiseerd met diverse experts over gewasbescherming en de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op de leefomgeving. De inzichten uit deze bijeenkomsten zijn betrokken bij de verdere aanpak van het thema gewasbescherming.

Instellen van een afstandsnorm van 250 meter: Het college heeft dit verzoek juridisch laten beoordelen door Hekkelman. Uit dit advies blijkt dat er op dit moment geen sluitende jurisprudentie bestaat waarop een generieke afstandsnorm van 250 meter voor een spuitvrije zone nabij gevoelige functies kan worden gebaseerd. Het vaststellen van een dergelijke afstandsnorm vraagt een zeer groot ruimtebeslag binnen de gemeente en is op korte termijn ruimtelijk-planologisch niet uitvoerbaar en juridisch onvoldoende houdbaar. Dit hangt samen met de huidige wet- en regelgeving, de beschikbare jurisprudentie en de vereiste ruimtelijke onderbouwing. Daarnaast leidt een dergelijke maatregel naar verwachting tot aanzienlijke aanspraken op nadeelcompensatie (voorheen: planschade), omdat bestaande gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden voor gronden worden beperkt. Het instellen van een spuitvrije zone van 250 meter specifiek voor de bollenteelt biedt geen sluitende oplossing voor gezondheidseffecten. Binnen de gemeente zijn meerdere agrarische ondernemingen

Sint-Michielsgestel

geeft ruimte

actief met uiteenlopende teelten waarbij dezelfde of vergelijkbare gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast als in de bollenteelt. Om deze redenen is geen uitvoering gegeven aan het verzoek uit de motie om vóór het teeltseizoen van 2026 een generieke afstandsnorm van 250 meter nabij gevoelige functies in te voeren.

Bouwen van netwerken en overleg: Er is actief ingezet op samenwerking, kennisdeling en participatie. Samen met de gemeente Boxtel is een overleggroep gewasbescherming opgericht waarin onder andere inwoners, natuur- en landschapsorganisaties, biologische ondernemers en de Brabantse Milieufederatie deelnemen. Ook heeft overleg plaatsgevonden met de ZLTO waarbij aangegeven is dat de gemeente altijd openstaat voor overleg. Met de binnen de gemeente actieve lelieteler zijn gesprekken gevoerd. Daarbij is onder meer gesproken over de communicatie met de omgeving en over een zorgvuldig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De teler heeft informatieborden met QR-codes geplaatst bij percelen zodat geïnteresseerden informatie kunnen verkrijgen over de teelt en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De gemeente blijft in gesprek met deze teler.

Samenwerking met provincie Noord-Brabant: Het onderwerp 'gewasbescherming en gezondheid' overstijgt het niveau van één afzonderlijke gemeente. Binnen de Regio Noordoost-Brabant (RNOB) is het onderwerp gewasbescherming daarom geagendeerd en actief opgepakt. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke zienswijze op het provinciale Actieplan Gewasbescherming Noord-Brabant. Deze zienswijze is in januari 2026 ingediend (zie bijlagen). Tot op heden heeft de provincie nog geen inhoudelijke reactie gegeven op deze zienswijze. Hierdoor blijft verdere gezamenlijke afstemming op dit dossier voorsnog uit. Het provinciale Actieplan Gewasbescherming staat momenteel on hold, in afwachting van de verdere uitwerking van het Convenant Gewasbeschermingsmiddelen. Tevens is binnen RNOB-verband, aan de Bestuurlijke Overlegtafel Landbouw, een bestuurlijke opdracht gewasbeschermingsmiddelen opgesteld en op 7 mei 2026 vastgesteld (zie bijlagen). Gemeente Sint-Michielsgestel heeft hierin een actieve rol genomen doordat wethouder Klomp-Pullens optreedt als een van de bestuurlijke trekkers van de 'taskforce gewasbescherming'. De gedeputeerde heeft toegezegd om in gesprek te gaan met de bestuurlijke trekkers van deze taskforce. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het verzoek om de samenwerking met de provincie te zoeken en te versterken.

Samenwerking landelijk o.a. met VNG: Ten tijde van de uitvoering van de motie verkeerde het kabinet in demissionaire staat. Het college onderschrijft het belang van een landelijke aanpak op het onderwerp gewasbescherming en gezondheid. Een landelijke aanpak biedt meer duidelijkheid voor inwoners, agrarische ondernemers en overheden en voorkomt dat gemeenten afzonderlijk beleidsmaatregelen ontwikkelen, met uiteenlopende eisen en mogelijke verplaatsingseffecten tussen gemeenten als gevolg. Via de regionale samenwerking (RNOB) is een goed netwerk ontwikkeld op landelijk niveau en wordt het thema actief gevolgd. Daarnaast worden de aangenomen moties en deze raadsinformatiebrief gedeeld met de VNG. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan het verzoek van de raad om dit onderwerp ook op landelijk niveau onder de aandacht te brengen.

Versterking van kennis en expertise over spuitvrije zones bij ruimtelijke ontwikkelingen

In het afgelopen jaar heeft MijnGemeenteDichtbij belangrijke stappen gezet om gezondheidsaspecten rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beter te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen en de daaropvolgende besluitvorming. Hiervoor zijn een memo en een interne werkwijze opgesteld voor de beoordeling van ruimtelijke initiatieven in de nabijheid van agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen planologisch zijn toegestaan. Het doel is een werkwijze die bijdraagt aan een uniforme beoordeling van initiatieven en die initiatiefnemers vooraf duidelijkheid biedt over het gehanteerde toetsingskader. Daarnaast worden initiatiefnemers in een vroeg stadium geïnformeerd over de privaatrechtelijke en bestuursrechtelijke mogelijkheden die kunnen bijdragen aan de realisatie van een ontwikkeling binnen 50 meter van een agrarisch perceel. Hiermee wordt een zorgvuldige planologische afweging ondersteund, gericht op het waarborgen van een veilig woon- en leefklimaat. Het is de bedoeling om in Q4 2026 in het college een besluit te nemen over de nieuwe werkwijze.

Sint-Michielsgestel

geeft ruimte

Vervolg

Op 14 juli 2026 heeft het kabinet samen met diverse partijen in Nederland het Hoofddlijnen Convenant Gewasbescherming ondertekend. De afspraken worden na de zomer verder uitgewerkt in deelconvenanten per sector. Het college volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en blijft zich daarnaast inzetten voor regionale samenwerking binnen RNOB. De overleggroep gewasbescherming wordt voortgezet en het college blijft in gesprek met betrokken partijen, waaronder de ZLTO en de lokale lelieteler. Uw raad informeren wij wanneer relevante ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sint-Michielsgestel,

P.W.M. Geurts
gemeentesecretaris

E. Smid
burgemeester

Bijlagen

- Zienswijze RNOB op Actieplan gewasbeschermingsmiddelen provincie (29 januari 2026)
- Opdrachtbrief 'taskforce gewasbeschermingsmiddelen en gezondheid' RNOB (7 mei 2026)